

Yttrande över betänkandet Digital myndighetspost (SOU 2024:47)

Er beteckning: Fi2024/01474

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i allt väsentligt förslagen i betänkandet, med några mindre justeringar som framgår i yttrandet nedan. Vi ser positivt på förslaget om ny lagstiftning för digital myndighetspost.

Länsstyrelsen anser att det är bra att inte införa någon skyldighet för privatpersoner att ansluta sig till en digital brevlåda.

Länsstyrelsen anser att det är bra att Diggs uppdrag förtydligas så att de ska ha ett uppdrag att tillhandahålla en funktion för att tillgängliggöra och lagra myndighetspost som skickats genom infrastrukturen Mina meddelanden.

Utifrån Länsstyrelsens breda samhällsuppdrag ser vi positivt på att utredaren har beaktat de tre hållbarhetsperspektiven ekonomiskt, socialt och miljömässigt i utredningen.

9.3.2 Förslag till lag om användning av infrastrukturen Mina meddelanden

Länsstyrelsen delar inte utredningens bild att vi så som myndighet som bedriver förvaltningsverksamhet med behov av kommunikation med enskilda ofta har tillgång till person- eller organisationsnummer i våra ärenden och därmed möjlighet att göra utskick genom infrastrukturen. Detta nämns även av utredningen under 9.3.3. Infrastrukturen som utgångspunkt för myndigheters utskick.

Vi invänder inte mot förslaget att vi ska tillämpa den nya lagen. Däremot vill vi lyfta fram åtgärder som vi ser skulle bidra positivt vid tillämpningen av lagen.

Länsstyrelsen har en mycket bred verksamhet med många olika stora och små ärendeslag. Länsstyrelsen hade gärna sett att utredningen hade föreslagit lagstiftningsåtgärder för att lyfta fram att person eller organisationsnummer ska anges när ett ärende inleds hos Länsstyrelsen. Exempel på detta finns i 5 § lag (1996:242) om domstolsärenden och 3 § förvaltningsprocesslag (1971:291).

Någon motsvarande bestämmelse finns inte i förvaltningslagen. Att i efterhand samla in dessa uppgifter innebär en betydande resursåtgång som dessutom får säkerhetsmässiga konsekvenser.

Genom ett förtydligande i förvaltningslagen skulle även ärenden som överlämnas till Länsstyrelsen för överprövning i normalfallet redan innehålla person- eller organisationsnummer, eftersom underinstanserna också tillämpar förvaltningslagen i merparten av de aktuella ärendena. Länsstyrelsen tror att alla förvaltningsmyndigheter skulle vara hjälpta av ett förtydligande i 19 § förvaltningslagen.

När det föreslagna kravet på myndigheter att använda infrastrukturen träder i kraft kommer trafiken i Mina meddelanden öka. För att säkra driften i infrastrukturen anser Länsstyrelsen att det är viktigt att de utvecklingsinsatser av infrastrukturen som bedöms nödvändiga genomförs före ikraftträdandet. Det är också viktigt att myndigheterna har redundans för att klara eventuella driftstopp i Mina meddelanden.

9.3.3 Infrastrukturen som utgångspunkt för myndigheters utskick

Länsstyrelsen förordar att högre krav ställs på när undantag från att skicka myndighetspost genom infrastrukturen kan tillämpas. I andra strecksatsen föreslås att kommunala och statliga förvaltningsmyndigheter samt domstolar ska skicka myndighetspost genom infrastrukturen, om inte säkerhetsskäl eller "andra skäl" talar emot det.

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov att förtydliga vad som kan utgöra säkerhetsskäl som talar emot att tjänsten används, särskilt med beaktande av att meddelanden och bilagor som innehåller känslig information kan skickas i den högsta skyddsklassen (se s. 56 i betänkandet). Länsstyrelsen noterar också att begreppen skyddsklasser, säkerhetsnivåer och tillitsnivåer förekommer i de allmänna villkoren för infrastrukturen. Även om det

inte ligger inom ramen för denna utredning vill länsstyrelsen lyfta vikten av tydlighet och konsekvens i hur begreppen används. Det vore önskvärt med tydliga vägledningar som gör det enklare för verksamheter att säkerställa att man använder samma definition av begreppet *känslig information*.

Länsstyrelsen anser vidare att lagstiftaren ska vara mer proaktiv med att trycka på användandet av personnummer och Mina meddelanden.

Avsnitt 9.7 Möjliga åtgärder för en större nytta av infrastrukturen Mina meddelanden

Länsstyrelsen ser en stor potential i att utveckla infrastrukturen så att den på sikt blir mer anpassad även för juridiska personer. En stor andel av de ärenden som Länsstyrelsen hanterar riktar sig mot juridiska personer och majoriteten av dessa har inte en digital brevlåda.

För att öka anslutningsgraden och göra digital post mer attraktivt för företag bör en genomlysning göras för att bättre anpassa de digitala brevlådorna för olika typer av företag och deras behov.

Länsstyrelsen ser utmaningar med nuvarande tekniska begränsningar i infrastrukturen för Mina meddelanden. Detta kan i sin tur leda till att användandet inte blir så stort som lagen syftar till. Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram nuvarande begränsningar i filformat och filstorlek som kan skickas via infrastrukturen som ett hinder. Det saknas vidare möjligheten att delge handlingar genom så kallad vanlig delgivning där lagstiftningen kräver att mottagaren bekräftar mottagandet på något sätt. Länsstyrelsen anser att dessa hinder behöver utredas och om möjligt undanröjas för att underlätta användandet, både för avsändare och mottagare. I enlighet med utredningen förordar Länsstyrelsen att en översyn görs av infrastrukturen och hur den ska utvecklas framöver.

9.7.1 Åtgärden för ett utökat användande av infrastrukturen

En stor del av Länsstyrelsernas personuppgiftsincidenter är relaterade till användning av e-post, t.ex. att fel mottagare får del av andras beslut. En ökad användning av Mina meddelanden bör därför ses som positiv ur ett informationssäkerhetsperspektiv.

Osäkerheten kring om infrastrukturen Mina meddelanden kommer vara tillräckligt robust vid kris eller ytterst krig bör emellertid ha beaktats i högre utsträckning än vad som gjorts i utredningen. Kravet på att myndigheter, kommuner och regioner ska skicka myndighetspost genom Mina meddelanden bör också underbyggas med grundliga och omfattande krav på beredskaps- och säkerhetsåtgärder för infrastrukturen Mina meddelanden.

Länsstyrelsen föreslår att Digg får i uppdrag att göra en ny översyn av infrastrukturen med anledning av förslagen som en komplettering till den tidigare "Översyn av infrastrukturen för säkra elektroniska försändelser".

Utredningen anger att de förordar att myndigheterna själva ska göra en översyn av vilka hindrande lagregler som finns och föreslå ändringar kring dessa som en del i deras digitaliseringsarbete. Länsstyrelsen ser positivt på att göra en sådan översyn med hänsyn till att vi har flera olika regleringar som utgör hinder för att i vissa ärenden använda infrastrukturen Mina meddelanden. Två exempel är 12 kap. 22 § jordabalken (1970:994) och 10 a § stiftelseförordningen (1995:1280). Med hänsyn till Länsstyrelsens breda verksamhet kan dock en sådan översyn blir resurskrävande och ta relativt lång tid att genomföra. När Länsstyrelsen har identifierat och redovisat behov av författningsändringar för att undanröja hinder emotser vi att lagstiftaren genomför sådana ändringar.

Länsstyrelsen skulle gärna se att förhållandet mellan den nya lagen och särskilda regleringar i speciallagstiftning förtydligas, till exempel i specialmotiveringen till lagen, för att det inte ska råda någon oklarhet kring vilka regler som ska ha företräde vid en regelkollision.

9.7.2 Åtgärder för att öka antalet mottagare i infrastrukturen

Länsstyrelsen motsätter sig inte att tillgängliggöra information om Mina meddelanden på sin webbplats. Länsstyrelsen är dock tveksam till att det kommer att påverka antalet mottagare i infrastrukturen. Länsstyrelsen ser att andra åtgärder skulle kunna ge en bättre effekt. Till exempel särskild information i samband med utskick i ärenden till mottagare som inte är anslutna. Länsstyrelsen anser dock inte att detta behöver regleras särskilt.

11.7.1 Konsekvenser för statliga myndigheter

Länsstyrelsen kommer dels att få initiala kostnader för anpassning och integration av införandet av Mina meddelanden i alla verksamheter, dels rörliga kostnader i form av driftskostnader så som kommande avgiften för användning av infrastrukturen men även utvecklingskostnader av system och integrationer samt utbildningskostnader för medarbetarna.

Besparingar kan komma att ske i form av minskade kostnader för porto, papper, kuvert och för hantering av den fysiska posten. Det kan även ske besparingar genom en ökad användning av infrastrukturen som i sin tur leder till effektivare hantering inom myndigheten.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ser gärna att utredaren får ett fortsatt uppdrag att lämna förslag på hur statliga myndigheter, regioner och kommuner skulle kunna skicka digital myndighetspost till varandra. Idag skickas många ärenden/post mellan dessa parter på e-post eller papperspost och det hade kunnat effektiviserats mycket mer. Digital post likt Mina meddelanden för statliga myndigheter, regioner och kommuner hade varit önskvärt om det kunde utvecklats tillsammans för största möjliga samhällsnytta.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med chefsjurist Per Lundström som föredragande.